Horia Nicola Ursu

ORAŞUL CÂINILOR

(fragment)

E frig afară, vreo minus douăzeci de grade, un ger uscat, cum numai în iernile ultimilor ani i-a fost dat să mai simtă. Înfundându-şi mâinile în buzunare, porneşte cu paşi grăbiţi spre staţia lui 345, sperând să mai prindă măcar o ultimă maşină care să nu se fi retras la garaj. Nu e nimeni în staţie, bulevardul e pustiu, iar în blocurile-lama abia dacă mai arde câte o lumina, pe ici, pe colo.

Proletarul roman doarme la ora asta, încotoşmănit cu trei treninguri pe sub pijamaua de flanela, cu fesul tras peste urechi, visând la mici şi bere pe o terasa la sosea, în miez de vara.

…Şi Ioana doarme, probabil, în timp ce în vatra hrănită din greu cu lemne de Tata-bun focul arde cu pocnete, răspândind în încăpere o aroma îmbătătoare de răşină. Se zvârcoleşte în somn, s-a dezvelit iar, gâfâie, visează urât, dar Bunica are să se trezească, precum face în fiecare noapte pe la unsprezece şi un sfert, şi are să o învelească la loc. Atunci, respiraţia fetiţei lui tata se va linişti, iar Bunica se va duce la culcare, împăcată.

Mâine poate să doarmă până târziu, nu şi-a programat nicio întâlnire pentru dimineaţa, iar materialul promis pentru luni, la prima oră, poate să mai aştepte. Ştie însă ca n-are să poată dormi, se va trezi la şase şi un sfert, mormăind înfundat şi pipăind în dreapta, în căutarea trupului cald al Andei. Negăsindu-l, se va trezi buimac şi, până să-şi dea seama că Anda nu mai e, va adulmeca, aşteptându-se să simtă mireasma cafelei. Apoi, realitatea îl va copleşi, cumplita şi inevitabila, iar el va rămâne în capul oaselor în patul răvăşit de coşmarurile ce l-au chinuit toată noaptea, privind prosteşte spre televizorul închis. Într-un târziu, se va îmbrăca şi va pune apa la încălzit pentru un ness, de mai bine de doi ani, de când e singur, n-a mai băut cafea naturala, refuza să o bea, deşi ştie că-i o prostie şi ca de la ness îl va durea cu siguranţă

stomacul.

Apoi se va aşeza la birou şi-şi va aprinde o ţigară, va deschide calculatorul şi va intra în reţea, va citi ziarele de ieri şi posta sosită de ieri dimineaţa-ncoace, va răspunde scrisorii lui Pierre, pe care-o tot amina de trei zile (şi ce să-i scrie? ca editura n-are bani nici să-şi plătească salariaţii, darmite să-şi onoreze contractele externe?) apoi, amintindu-şi, va sorbi din băutura deja călâie şi amăruie şi va începe să plângă ca un prost, fiindcă aşa face în fiecare dimineaţă, de un an, patru luni şi trei zile…

Priveşte în jur, pătruns de ger, tropăind ca să nu-i îngheţe picioarele în bocanci. Când şi când, mai trece câte-un taxi, în goană, dar niciun autobuz nu se arata de după colţul cu Ion Mihalache, fost 1 Mai. Scuipa, înciudat, e a treia oară consecutiv când i se întâmplă asta, iar flegma îngheaţă instantaneu în contact cu asfaltul. N-are ce face, porneşte pe jos, mama lor de reatebişti, da n fond şi ei sunt oameni, şi ei vor să prindă un metrou care să-i ducă mai aproape de locuinţele lor sordide, cu ţurţuri care atârna din ţevile îngheţate ale caloriferelor şi neveste scofâlcite, pe care-au renunţat de mult să le mai înghesuie în bucătărie, pe masă, printre cratiţe, în vreme ce ele gâfâie, a plictiseala, mai încet Vasile, că se trezeşte ăl mic.

Trece prin fata hotelului cu nume imposibil şi arhitectura bizara. Nici picior de târfă, s-au retras mai devreme, frigul le-a alungat şi peştii s-au îndurat de ele, n-ai scoate niciun câine afară pe frigul ăsta. Din depărtare, dinspre Foişorul de Foc răsună un urlet prelung, parca nici n-ar fi un urlet de câine, ci o combinaţie dintre ţipătul unei fiare înjunghiate şi chiotul entuziast al unei actriţe de film porno în extaz. Se înfioară şi grăbeşte pasul, urletul ăla l-a umplut de o groază nelămurită. Parc-ar fi într-unul din coşmarurile care îl chinuie noapte de noapte.

Strada pustie miroase a iarna şi a foc de gunoaie. Aurolacii s-au ascuns prin subteranele lor adăposturi, de unde ies numai pe la orele amiezii. Chiar şi patrulele par a se fi evaporat. Şi poliţiştii sunt oameni, nu-i aşa? Şi lor le e frig, au şi ei familie, copii, alte treburi decât să dea ture pe străzile pustii ce miros a iarna şi a foc de gunoaie.

Urletul se repeta, sfâşietor, şi la fel de straniu. Un altul îi răspunde, mai aproape acesta, din direcţia opusa. Grăbeşte pasul. Bucureştiul pare a fi fost invadat de o hoarda de leoparzi extratereştri, iar el nu ţine deloc să dea ochii cu vreunul dintre ei. Traversează intersecţia de lângă Piaţa Domenii. Nu-i place pe partea aceea a trotuarului, în jurul pieţii dau mereu târcoale haitele de maidanezi înfometaţi, aceiaşi, probabil, care au răspuns celui de-al doilea urlet. Demolările lui Ceaşca, la zece ani depărtare în timp, continua să-şi etaleze consecinţele. Javre famelice invadează Bucureştiul, mai multe cu fiecare zi, cu fiecare luna, cu fiecare an. Oamenii lui Lis nu îndrăznesc să acţioneze, meseria de hingher a fost, se pare, eradicata din nomenclatorul profesiilor, la cererea SPA urilor diverse, care protestează de câte ori municipalitatea cutează să anunţe vreo acţiune de depistare şi exterminare a câinilor vagabonzi. Pe când o Societate de Protecţie a Omului? se întreabă, ricanând în sinea sa.

…Şi înlemneşte. Dinspre Hagi Ghiţă, străduţa neasfaltata ce se „varsă" în bulevard dincolo de piaţă – îi cunoaşte numele fiindcă, odinioară, pe strada asta şi-a avut sediul prima dintre editurile cu care a colaborat – s-a ivit un câine. E mare, alb şi murdar. Flocii îi atârna câlţoşi, având la capetele smocurilor pline de scaieţi ţurţuri de gheata. În lumina roşiatică a becurilor e pe stradă, ochii îi sclipesc. Porneşte şovăitor. Nu arata că ţi-e frică, câinii simt frica. Javra îşi arata colţii şi-i curg bale, care îngheaţă instantaneu. Se apleacă şi ia de pe jos o piatră. Câinele nici nu s-a clintit. Îi despart acum mai puţin de cincizeci de metri. Javra gâfâie, dar n-a început încă sa mârâie, semn ca nu ştie dacă va avea sau nu curajul să-l atace.

Prin cartierele mărginaşe umbla zvonuri despre haite care ataca noaptea, năvălind chiar şi-n casele oamenilor. Nu s-a gândit până acum să le dea crezare, presa scrie multe, puţine-s însă şi adevărate. O ştie din proprie experienţă. În studenţie, ca să-şi mai rotunjească bursa, a lucrat ca reporter la unul din săptămânalele „criminale" care făceau atunci – acum vreo opt sau nouă ani – senzaţie printre romanii avizi de senzaţii tari. Şedinţele de redacţie ar fi făcut, în mod sigur, deliciul oricărui sociolog interesat de mentalitatea ziaristului de tranziţie. Redactorul-şef, un ins altminteri stilat şi toba de carte, cu vreo două,

dacă nu chiar trei facultăţi „la baza", găsise cea mai bună modalitate pentru a-şi asigura titluri bomba. În fiecare marţi, la ora nouă, se înfiinţă cu un teanc de poze decupate de prin reviste. Poze de tot felul: gagici goale, peisaje inofensive sau măreţe, copii bucălaţi, edificii celebre de la noi şi de aiurea. Le împrăştia pe masă, îi făcea semn secretarei să-i aducă o cafea şi pocnea din degete: „La munca, iubiţilor!". Redactorii – cinci la număr – se repezeau ca vulturii asupra pozelor. Îşi cunoşteau sarcina: să-şi aleagă câte o poza şi, pornind de la ea, să încropească o „poveste adevărată" cât mai sângeroasă. Uneori, găselniţele erau de-a dreptul aberante, vădind propensiuni şi impulsuri criminale reprimate, ce îşi găseau împlinirea în scris. Hârtia suporta orice. Alteori, textele rezultate erau de un haz nebun. Îşi amintea şi acum cum râseseră o oră şi jumătate de „reportajul" mezinei trupei, o fătuţă urâţică, ce abia terminase liceul. Titlul vădea o lipsă crasă de cunoştinţe anatomice: „Cutare Cutărescu din Cutarestii din deal şi-a ucis cu bestialitate soacra, înfundându-i în uter un săpun de rufe". Dar nu ridicolul titlului fusese cel ce le stârnise râsul, ci fotografia care-l inspirase: o pădure feerica de mesteceni. Au vrut cu toţii să afle care fusese logica prin care trunchiurile albe şi frunzişul rar îi inspiraseră fetei acel titlu „bestial". Fata le-a înşirat nişte bazaconii, nu-şi mai amintea mare lucru, dar ideea asocierii peisajului idilic cu săpunul de rufe „înfundat în uter" îi provoca şi acum zâmbete abia ascunse.

Nu e însă momentul pentru aduceri aminte. Vreo douăzeci de paşi îl mai despart de câine, care nu s-a clintit, continuând să-l fixeze stăruitor. Strânge în mina piatra, pe care n-o va arunca decât atunci când va fi convins ca poate să lovească fără teama de a rata ţinta. Brusc, javra îi întoarce spatele şi dispare în direcţia din care a venit.

Răsuflă uşurat şi-şi continua drumul, la început şovăitor, apoi mai hotărât. Ajungând în dreptul uliţei Hagi Ghiţă – strada n-o poate numi, căci nu e asfaltata – risca o privire în direcţia în care a dispărut dulăul. Simte cum inima-i îşi încetează bătăile: sunt acolo, vreo treizeci de câini, de toate rasele, de toate mărimile. Ocupa toată lăţimea carosabilului. Stau şi-l privesc cum trece, cu limbile atârnându-le peste colţii ciobiţi. Priveşte înainte şi continua să meargă, mecanic, ca un robot stricat. Nu îndrăzneşte nici să răsufle. Nu ştie ce anume îi

împiedică sa atace, dar ştie că o singură mişcare greşită ar fi de-ajuns pentru a sfâşia echilibrul fragil şi s-ar repezi cu toţii asupra sa. Parca vede titlurile din presa de scandal de a doua zi: „Un redactor al postului de radio Impact a fost sfâşiat de o haita de câini vagabonzi”; „O haita de câini sălbatici ucide în inima Bucureştiului; ce face Primăria?”…

Trece de prima intersecţie şi, cu inima bătându-i acum de să-i spargă pieptul, fără să privească în urmă. De cealaltă parte a trotuarului zăreşte o scară de bloc deschisa – mai exista aşa ceva în Bucureşti? crezuse ca numai în Pantelimon mai existau blocuri fără interfoane! – şi trage după el uşa grea de metal. Scoate din buzunarul de la piept al paltonului mobilul şi formează numărul unei companii de taximetre. Mina îngheţată îi tremura şi greşeşte o tasta; după vreo trei apeluri în gol şi un potop de înjurături din partea unui Vasile trezit din somn, reuşeşte să dea de o dispecera care-l anunţa, cu glas adormit, că va trebui să aştepte cel puţin o jumătate de oră până când una din cele două maşini ale companiei va veni să-l ia. Ridica din umeri, se aşază pe trepte şi aşteaptă, privind absent prin geamul crăpat, către strada. Aude un fâsâit undeva în spate şi sare în picioare, luând o poziţie defensiva şi trăgându-şi mâna îngheţată în mâneca paltonului. E un câine, sunt sigur că-i un câine, îşi spune, apoi, în lumina chioara data de un bec aflat undeva pe la trei, distinge ochii sclipitori ai unui şobolan. Bate din picior şi parazitul o ia la fuga, lipăind pe pardoseala de ciment.

Nu-i mai vine să se aşeze. Îşi aminteşte de un roman horror citit în facultate, cu o civilizaţie a şobolanilor paralela cu a oamenilor. Îşi imaginează popoarele de rozătoare, cu ierarhii concrete, rigid stabilite, împărţindu-şi subsolurile Bucureştiului în teritorii şi domenii, războindu-se între ele, pe viaţă şi pe moarte, pentru proprietatea exclusiva asupra unui tomberon…

Pe zi ce trece, Bucureştiul e tot mai urât, oamenii pe care-i întâlneşte pe străzi par schimonosiţi de mizerie. Sub luxul luminat de neoane al clădirilor din Romană sau de pe Bălcescu mustesc, în pivniţele umede, gunoaie vechi. Molimele se năpustesc tot mai des, cu forme aberante, asupra unei naţii subnutrite. La televizor se vorbeşte

de sărăcia bugetului, de indolenta guvernanţilor, de alegeri anticipate – iar?! Nimeni nu s-a gândit însă să facă un reportaj despre cât de des se spala romanul, Vasile şi cu nevasta lui, despre unde îşi arunca el gunoaiele şi despre motivele care-i determina lenea de a schimba ceva în propriu-i mod de viaţă insalubru, înainte de a-şi schimba guvernanţii mai des decât îşi schimba şosetele, adică o dată la fiecare şase luni.